

Utgivningsdatum: 2011-08-30
Ersätter: 2010-10-08

Temus

AVSNITT 1: Namnet på ämnet/blandningen och bolaget/företaget**1.1 Produktbeteckning**

Handelsnamn: **TEMUS**

Produktkod: Reg.nr. 3623

1.2 Relevanta identifierade användningar av ämnet och användningar som det avråds från

Rekommenderad användning: Bekämpningsmedel/rodenticid
Mot svärbekämpade råttor och möss i och omkring byggnader, i kloaksystem samt på soptippar. Betet får, med undantag för kloaksystem, endast läggas ut i skyddade betesstationer så att barn, husdjur, fåglar och annat vilt inte kan komma åt det. Före utläggning av bete på soptipp ska berörd kommunal miljöförvaltning underrättas. All annan användning är otillåten om den inte särskilt tillåts

1.3 Närmare upplysningar om den som tillhandahåller säkerhetsdatablad

Tillverkare: Kirk Chemicals ApS, Danmark

Distributör: Nordisk Alkali AB, Hanögatan 8, 211 24 Malmö
Tel: 040 – 6808530
Fax: 040 – 938400
E-post: info@nordiskalkali.se

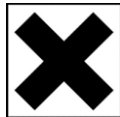
1.4 Telefonnummer för nödsituationer

Nordisk Alkali AB 040 – 6808530
Kemiakuten 020 – 996000
112 – begär Giftinformation

AVSNITT 2: Farliga egenskaper**2.1 Klassificering av ämnet eller blandningen**

DPD-klassificering: Xn;R22 R52

Allvarligaste skadliga effekterna: Farligt vid förtäring. Skadligt för vattenlevande organismer.

2.2 Märkningsuppgifter

Hälsoskadlig

Innehåller: Bromadiolon (0,005 vikt-%)

Riskbenämning: Xn; Hälsoskadlig

R-fraser: R22; Farligt vid förtäring
R52; Skadligt för vattenlevande organismer

Övrig märkning: Bekämpningsmedel klass 2. Reg.nr. 3623
Förvaras oåtkomligt för barn och husdjur.
Samla ihop överblivet bete och om möjligt döda djur efter saneringens slut och oskadliggör dem.
Vid misstanke om förgiftning: Kontakta läkare (veterinär) eller giftinformation (tel 112).
Vitamin K1 är motgift. Skall ges genom upprepade behandlingar.
Särskilda miljörisker: Mot svärbekämpade råttor och möss i och omkring byggnader, i kloaksystem samt på soptippar. Betet får, med undantag för kloaksystem, endast läggas ut i skyddade betesstationer så att barn, husdjur, fåglar och annat vilt inte kan komma åt det. Före utläggning av bete på soptipp ska berörd kommunal miljöförvaltning underrättas. All annan användning är otillåten om den inte särskilt tillåts.

2.3 Andra faror

Bedömning för att avgöra PBT och vPvB har inte utförts.

Utgivningsdatum: 2011-08-30
Ersätter: 2010-10-08

Temus

AVSNITT 3: Sammansättning/information om beståndsdelar**3.2 Blandningar**

Registreringsnummer	CAS/EG-nr	Ämne	DPD-klassificering/ CLP-klassificering	w/w%	Anm.
-	28772-56-7	Bromadiolon	T;R26/27/28	0,005	
-	249-205-9		T;R48/23/24/25 N;R50/53		

Se avsnitt 16 för kompletta texter i R-fraser

AVSNITT 4: Åtgärder vid första hjälpen**4.1 Beskrivning av åtgärder vid första hjälpen**

Inandning: Uppsök frisk luft

Förtäring: Skölj munnen noga och drick 1-2 glas vatten i små klunkar. Framkalla kräkning om patienten är vid fullt medvetande. Kontakta alltid läkare och påpeka att vitamin K1 (phytomenadione) är motgift. Analogor av Vitamin K1 (vitamin K3, t ex menadione) är inte särskilt aktiva och ska inte användas.

Hud: Avlägsna förorenade plagg. Tvätta huden med tvål och vatten.

Ögon: Spola ögonen med mjuk vattenstråle från spolansordning, rent dricksglas eller liknande tills irritation upphör. Sök läkare om symtomen kvarstår.

Övrig information: Vid kontakt med läkare visa säkerhetsdatablad eller etikett.

4.2 De viktigaste symptomen och effekterna, både akuta och fördröjda

Farligt vid förtäring. Vid förtäring av mycket stora mängder kan inre blödningar uppstå. Den aktiva ingrediensen bromadiolon har antivitamin K-egenskaper och därför kan förtäring orsaka blodkoaguleringsproblem som leder till blödningar.

4.3 Angivande av omedelbar medicinsk behandling och särskild behandling som behövs

Vitamin K1 är motgift. Ska ges genom upprepade behandlingar.

AVSNITT 5: Brandbekämpningsåtgärder**5.1 Släckmedel**

Lämpliga släckmedel Släck med pulver, skum, koldioxid eller vattendimma. Använd vatten eller vattendimma för att kyla ej antänt material.

Olämpliga släckmedel Spruta inte vatten eftersom detta kan sprida branden.

5.2 Särskilda faror som ämnet eller blandningen kan medföra

Produkten är inte antändlig vid direkt inverkan av låga. Undvik att inandas ångor och gaser – andas in frisk luft.

5.3 Råd till brandbekämpningspersonal

Avlägsna behållare från det farliga området om det kan ske utan risk. Undvik inandning av ångor och rökgaser – sök frisk luft. Använd endast självförsörjande andningsutrustning tillsammans med skyddsdräkt om (nära) kontakt är trolig.

AVSNITT 6: Åtgärder vid oavsiktliga utsläpp**6.1 Personliga skyddsåtgärder, skyddsutrustning och åtgärder vid nödsituationer**

För annan personal än räddningspersonal: Använd handskar. Stå i motvind/håll avstånd till källan.

För räddningspersonal: Utöver ovanstående: Skyddsutrustning som uppfyller EN 368, typ 3 rekommenderas.

6.2 Miljöskyddsåtgärder

Hanteras så att däggdjur och fåglar inte kommer i kontakt med medlet. Tillse att preparatet ej kommer ut i ytvatten eller avlopp. Vid större spill kontakta Räddningstjänsten.

6.3 Metoder och material för inneslutning och sanering

Samla ihop betet med t ex skyffel och kvast och lämna överblivna rester för destruktion.

6.4 Hänvisning till andra avsnitt

Se avsnitt 8 för typ av skyddsutrustning. Se avsnitt 13 för ytterligare information.

Utgivningsdatum: 2011-08-30
Ersätter: 2010-10-08

Temus

AVSNITT 7: Hantering och lagring

7.1 Försiktighetsmått för säker hantering

Betet får, med undantag för kloaksystem, endast läggas ut i skyddade betesstationer så att barn, husdjur fåglar och annat vilt inte kan komma åt det. Samla ihop överblivet bete och om möjligt döda djur efter saneringens slut och oskadliggör dem. Rök eller ät ej under tiden som preparatet hanteras. Rinnande vatten och ögondusch bör finnas tillgänglig. Tvätta händerna före raster, före toalettbesök och efter avslutat arbete.

7.2 Förhållanden för säker lagring, inklusive eventuell oförenlighet

Förvaras säkert, oåtkomlig för barn och avskilt från livsmedel, djurfoder, mediciner etc. Lagras i originalförpackningen åtskilt från födoämnen och utsäde.

7.3 Specifik slutanvändning

Inga

AVSNITT 8: Begränsning av exponering/personligt skydd

8.1 Kontrollparametrar

NGV: Nivågränsvärde, TGV: Takgränsvärde, KTV: Korttidsvärde

Rättslig grund: Arbetsmiljöverkets författningssamling, Hygieniska gränsvärden och åtgärder mot luftföroreningar, AFS 2005:17 (senast ändrad genom AFS 2010:13)

Innehåller inga rapporteringspliktiga ämnen.

8.2 Begränsning av exponeringen

Betet får, med undantag för kloaksystem, endast läggas ut i stabila, skyddade betesstationer så att barn, husdjur fåglar och annat vilt inte kan komma åt det. Före utläggning av bete på soptipp ska berörd kommunal miljöförvaltning underrättas.

Lämpliga tekniska kontrollåtgärder: Den personliga skyddsutrustningen som anges nedan ska användas. Se även 7.1.

Personlig skyddsutrustning, skyddsglasögon/ansiktsskydd: Erfordras ej

Personlig skyddsutrustning, hudskydd: Bär skyddshandskar av plast eller gummi. Handskar ska uppfylla EN 374. Penetreringstiden har inte fastställts för produkten. Byt handskar ofta.

Personlig skyddsutrustning, andningsskydd: Erfordras ej

Begränsning av miljöexponering: Säkerställ att lokala bestämmelser för utsläpp efterlevs.

AVSNITT 9: Fysikaliska och kemiska egenskaper

9.1 Information om grundläggande fysikaliska och kemiska egenskaper

Tillstånd: Rödfärgade havre- eller vetegryn
Färg: Röd
Lukt: Data saknas
Lukttröskel: Data saknas
pH (brukslösning): Data saknas
pH (koncentrerad): Data saknas
Smältpunkt/frys punkt: Bromadiolon 200°C
Initial kokpunkt och kokpunktsintervall: Data saknas
Flampunkt: Bromadiolon 218°C
Avdunstningshastighet: Data saknas
Brandfarlighet (fast form, gas): Data saknas
Övre/undre brännbarhetsgräns: Data saknas
Övre/undre explosionsgräns: Data saknas
Ångtryck: Data saknas
Ångdensitet: Data saknas
Relativ densitet: Bromadiolon i koncentrat 1040 kg/kbm
Löslighet (gäller bromadiolon): Vatten (20°C): 0,019 g/l
Dimetylformamid: 730 g/l
Aceton: 22 g/l
Metanol: 5,6 g/l

Utgivningsdatum: 2011-08-30
Ersätter: 2010-10-08

Temus

Fördelningskoefficient n-oktanol/vatten:	Data saknas
Självantändningstemperatur:	Data saknas
Sönderfallstemperatur:	Data saknas
Viskositet:	Data saknas
Explosiva egenskaper:	Data saknas
Oxiderande egenskaper:	Data saknas

9.2 Annan information

Inga

AVSNITT 10: Stabilitet och reaktivitet

10.1 Reaktivitet

Ej reaktiv

10.2 Kemisk stabilitet

Produkten är stabil förutsatt att den används i enlighet med leverantörens anvisningar.

10.3 Risken för farliga reaktorer

Inga kända

10.4 Förhållanden som ska undvikas

Inga kända

10.5 Oförenliga material

Inga kända

10.6 Farliga sönderdelningsprodukter

Inga kända

AVSNITT 11: Toxikologisk information

11.1 Information om de tekniska effekterna

Akut oral toxicitet: Farligt vid förtäring. Vid förtäring av mycket stora mängder kan inre blödningar uppstå. Den aktiva ingrediensen bromadiolon har antivitamin K-egenskaper och därför kan förtäring orsaka blodkoaguleringsproblem som leder till blödningar.
Förgiftningssymptom: Näsblod, blödning i tandkött, spottar blod, flera eller stora blodsutgjutningar, vanligtvis plötsliga och ovanliga invärtes smärtor. Blod i urinen.
LD50/oral/råtta: 11-17 g bete/kg råtta

Akut dermal toxicitet: Produkten behöver ej klassificeras. Testdata finns ej tillgänglig.

Akut inhalationstoxicitet: Produkten behöver ej klassificeras. Testdata finns ej tillgänglig.

Hud, anfrätning/irritation: Kan orsaka lätt irritation. Produkten behöver ej klassificeras. Testdata finns ej tillgänglig.

Allvarlig ögonskada/-irritation: Tillfällig irritation. Produkten behöver ej klassificeras. Testdata finns ej tillgänglig.

Sensibilisering: Produkten behöver ej klassificeras. Testdata finns ej tillgänglig.

Muterande: Produkten behöver ej klassificeras. Testdata finns ej tillgänglig.

Cancerframkallande: Produkten behöver ej klassificeras. Testdata finns ej tillgänglig.

Reproduktionstoxicitet: Produkten behöver ej klassificeras. Testdata finns ej tillgänglig.

Giftighet vid enstaka exponering: Produkten behöver ej klassificeras. Testdata finns ej tillgänglig.

Giftighet vid upprepad eller långvarig exponering: Produkten behöver ej klassificeras. Testdata finns ej tillgänglig.

Fara vid aspiration: Produkten behöver ej klassificeras. Testdata finns ej tillgänglig.

Annan giftig inverkan: Inga kända

AVSNITT 12: Ekologisk information

12.1 Toxicitet

Skadligt för vattenlevande organismer

Akut toxicitet:

Bromadiolon:
LC50/96h/bluegill sunfish = 3 mg/l, NOEL: 1,3 mg/l
LC50/96h/regnbågsforell = 1,4 mg/l, NOEL:<0,46
LC50/96h/Daphnia = 2 mg/l, NOEL: 1,2 mg/l

Bromadiolon är ett råttgift med antikoagulerande effekt spec. på gnagare. Effekten är smärtfri och djuren dör normalt efter 4-6 dygn.

Utgivningsdatum: 2011-08-30
Ersätter: 2010-10-08

Temus

12.2 Persistens och nedbrytbarhet

Bromadiolon:

Hög känslighet på fotolys i vattenmiljö, halveringstid 2,1 h vid pH 7. Lägre känslighet på hydrolys halveringstid 67 dagar vid pH 7.

12.3 Bioackumuleringsförmåga

Testdata finns ej tillgänglig

12.4 Rörlighet i jord

Bromadiolon: Snabb nedbrytning i jord under aerobiska förhållanden, halveringstid några dagar. Fixering i lerjordar.

12.5 Resultat av PBT- och vPvB-bedömningen

Ingen bedömning har gjorts.

12.6 Andra skadliga effekter

Inga.

AVSNITT 13: Avfallshantering

13.1 Avfallsbehandlingsmetoder

Undvik utsläpp i avloppssystem eller till ytvatten. Samla upp spill och avfall i slutna läckagesäkra behållare för deponering vid lokal uppsamlingsplats för farligt avfall.

EWC-kod: Beror på verksamhetsområde och användning, t.ex. 20 01 19
bekämpningsmedel

Förorenad förpackning: Återanvänd inte tömd förpackning. Förorena inte sjöar, vattendrag eller diken med kemikalie eller använd förpackning. Rengjort tomemballage bör lämnas för energiåtervinning vid härför avsedd uppsamlingsplats inom kommunen. (Vi är anslutna till REPA, tel. 0200-880310).

AVSNITT 14: Transport information

ADR/RID

14.1 UN-nummer -

14.2 Officiell transportbenämning -

14.3 Faroklass för transport -

14.4 Förpackningsgrupp -

Farlighetsnummer

Tunnelrestriktionskod -

14.5 Miljöfaror -

ADN

14.1 UN-nummer -

14.2 Officiell transportbenämning -

14.3 Faroklass för transport -

14.4 Förpackningsgrupp -

14.5 Miljöfaror -

Miljörisk i tankfartyg: -

IMDG

14.1 UN-nummer -

14.2 Officiell transportbenämning -

14.3 Faroklass för transport -

14.4 Förpackningsgrupp -

14.5 Miljöfaror -

IMDG-kod segregationsgrupp: -

ICAO/IATA

14.1 UN-nummer -

14.2 Officiell transportbenämning -

14.3 Faroklass för transport -

14.4 Förpackningsgrupp -

Utgivningsdatum: 2011-08-30
Ersätter: 2010-10-08

Temus

14.6 Särskilda försiktighetsåtgärder

-

14.7 Bulktransport enligt bilaga II till MARPOL 73/78 och IBC-koden

AVSNITT 15: Gällande föreskrifter

Kemikalieinspektionens föreskrifter om bekämpningsmedel, KIFS 2008:3

15.1 Föreskrifter/lagstiftning om ämnet eller blandningen när det gäller säkerhet, hälsa och miljö

Specialbestämmelser: Inga.

15.2 Kemikaliesäkerhetsbedömning

Kemikaliesäkerhetsvärdering har inte utförts

AVSNITT 16: Annan information

Förklaring av förkortningar: PBT: Persistent, Bioaccumulative and Toxic
vPvB: Very Persistent and Very Bioaccumulative

R-fraser: R26/27/28 Mycket giftigt vid inandning, hudkontakt och förtäring.
R48/23/24/25 Giftigt: Risk för allvarliga hälsoskador vid långvarig exponering genom inandning, hudkontakt och förtäring.
R50/53 Mycket giftig för vattenlevande organismer, kan orsaka skadliga långtidseffekter i vattenmiljön.

H-fraser: Inga H-fraser.

Utbildning: En förutsättning är att ha grundliga kunskaper om detta säkerhetsdatablad.

Övrigt: Med "svårbekämpade" möss menas att kontroll av råttor och möss inte uppnåtts trots att man utfört flera försök med preparat som innehåller warfarin eller kumatetralyl.

Informationen i detta säkerhetsdatablad avser endast att vara en vägledning för säker hantering, användning, bearbetning, lagring, transport, avfallshantering och utsläpp, och skall inte anses vara en garanti eller kvalitetsspecifikation. Informationen hänför sig endast till det angivna materialet och gäller inte för detta material använt i kombination med något annat material eller process om inte angivet i texten.